

Lausuntopyyntö: Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset

1555/00.04.00/2026

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto 25.8.2026 § 110

Valmistelija: työllisyysjohtaja Jari Lindström, puh. 040 565 7672, jari.lindstrom(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Opetushallitus on pyytänyt lausuntoa lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteista sekä kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksista. Lausuntopyyntö liittyy 1.1.2027 voimaan tulevaan kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistukseen, jossa kotoutumiskoulutus järjestetään jatkossa työvoimakoulutuksena ja lukutaitokoulutuksen järjestämisvastuu siirtyy työvoimaviranomaisille.

Kouvolan kaupungin näkemyksen mukaan opetussuunnitelmaluonnokset tukevat pääosin hyvin hallitusohjelman tavoitteita vahvistaa työelämälähtöisyyttä, työllistymistä sekä maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan. Lausunnossa nostetaan esiin erityisesti aikuispedagogiikan, opiskelijan toimijuuden, itseohjautuvuuden sekä työelämässä tapahtuvan oppimisen näkökulmat. Lisäksi kaupunki kiinnittää huomiota lukutaitokoulutuksen toteuttamisen haasteisiin keskiuurilla työllisyysalueilla sekä tarpeeseen selkeyttää lukutaitokoulutuksen, kotoutumiskoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen välisiä koulutuspolkuja.

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttajien työllistymistä, työelämävalmiuksia, kielitaitoa sekä omaa vastuuta kotoutumisestaan. Samalla kotoutumiskoulutus järjestetään jatkossa työvoimakoulutuksena ja työvoimaviranomaiselle säädetään uutena tehtävänä lukutaitokoulutuksen järjestäminen.

Opetushallitus on valmistellut lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet sekä kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset uudistuvan lainsäädännön pohjalta. Perusteet ohjaavat kuntien, työvoimaviranomaisten ja koulutuspalveluiden tuottajien tulevaa toimintaa vuodesta 2027 alkaen.

Hallintosäännön 22 §:n mukaan elinvoima- ja työllisyysjaoston tehtävänä on vastata työllisyyden ja kotoutumisen edistämiseen liittyvistä kaupungin tehtävistä.

Kouvolan kaupunkistrategian 2025–2029 tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa, osaavan työvoiman saatavuutta, kansainvälistymistä ja työllisyyttä. Kotoutumiskoulutuksella ja lukutaitokoulutuksella on keskeinen merkitys maahanmuuttajien työllistymisen, osaamisen kehittämisen ja yhteiskuntaan kiinnittymisen näkökulmasta.

Kouvolan kaupungin keskeiset kannanotot

Kouvolan kaupunki pitää opetussuunnitelmaluonnoksia pääosin onnistuneina ja hallitusohjelman tavoitteiden mukaisina.

Kaupunki pitää erityisen myönteisenä sitä, että opetussuunnitelmien perusteet mahdollistavat:

- työelämälähtöiset toteutustavat
- työn ja opiskelun joustavan yhdistämisen
- yksilölliset ja modulaariset opintopolut
- työssäoppimisen vahvistamisen
- paikallisiin tarpeisiin perustuvat toteutusratkaisut.

Kouvolan kaupungin näkemyksen mukaan opetussuunnitelmissa voitaisiin kuitenkin nykyistä näkyvämmiin kuvata aikuisoppimisen näkökulmaa sekä pedagogista ajattelua, jossa opiskelijan toimijuus, itseohjautuvuus ja vastuunotto vahvistuvat koulutuksen aikana.

Kaupunki katsoo, että hallitusohjelman tavoitteet maahanmuuttajan oman vastuun vahvistamisesta, työelämälähtöisyydestä ja työllistymisestä näkyvät opetussuunnitelmissa pääasiassa tavoitteina, mutta pedagogista yhteyttä näiden tavoitteiden ja oppimISRatkaisujen välillä voitaisiin kuvata nykyistä selkeämmin. Opetussuunnitelman perusteet jättävät perustellusti paljon liikkumavaraa koulutuksen järjestäjille, mutta pedagogista visiota opiskelijan kasvusta aktiiviseksi toimijaksi voitaisiin avata nykyistä näkyvämmiin.

Lukutaitokoulutuksen osalta kaupunki pitää tärkeänä, että perusteissa tunnistetaan nykyistä vahvemmin keskisuurten työvoima-alueiden erityispiirteet. Opiskelijamäärät voivat jäädä pieniksi, minkä vuoksi koulutuksen toteutuksessa tarvitaan joustavuutta sekä mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä eri koulutusmuotojen välillä. Lisäksi kaupunki pitää tarpeellisena selkeyttää lukutaitokoulutuksen, kotoutumiskoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen välisiä koulutuspolkuja.

Liitteenä Opetushallituksen lausuntopyyntö sekä Kouvolan kaupungin lausunto.

Lisätietoja: työllisyysjohtaja Jari Lindström, puh. 040 565 7672, jari.lindstrom(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää hyväksyä liitteenä olevan lausunnon Opetushallituksen lausuntopyyntöön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteista ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksista.

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston päätös:

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti hyväksyä päätösehdotuksen.
